

STARFSREGLUR

um meðferð kynferðisbrota innan íslensku þjóðkirkjunnar nr. 955/2009,
sbr. starfsrgl. nr. 952/2010.

1. gr.

■ Með hugtakinu kynferðisbrot í reglum þessum er átt við þá háttsemi sem lýst er refsiverðri í XXII. kafla almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og í barnaverndarlögum nr. 80/2002.

□ Kynferðislegt ofbeldi er misnotkun á annarri manneskju þar sem gerandinn beitir eða hótar að beita ofbeldi eða þvingar þolanda á annan hátt kynferðislega. Þessi misnotkun getur verið allt frá káfi, þukli og klúru orðbragði upp í fullframið nauðgunarbrot í skilningi almennra hegningarlaga.

□ Kynferðisleg áreitni er óvelkomin kynferðisleg hegðun sem skapar auðmýkjandi eða fjandsamlegar aðstæður til vinnu, náms eða félagslegrar samvinnu hvort sem áreitnin er líkamleg, orðbundin eða myndræn. Kynferðisleg áreitni felur í sér samskipti sem einkennast af misnotkun á valdi, styrkleika eða stöðu þar sem kynferði þolandans er í brennidepli. Það sem greinir slíka framkomu frá vinahótum og vinsamlegri stríðni er að hún er í óþökk þess sem fyrir henni verður, hún er ekki gagnkvæm og ekki á jafnræðisgrundvelli.

2. gr.

■ [Ef ætlað kynferðisbrot varðar barn, skal sá sem hefur vitneskju um málið, gegna skilyrðislausri tilkynningaskyldu samkvæmt gildandi lögum. Öllum málum er varða ætluð kynferðisbrot innan kirkjunnar skal vísað til fagráðs. Óheimilt er að afgreiða í söfnuði eða sóknarnefnd mál er varðar ætlað kynferðisbrot.]¹⁾

1) Starfsrgl. 952/2010, 1. gr.

3. gr.

■ Kirkjuráð útnefnir fagráð um meðferð kynferðisbrotamála. Fagráð er skipað þremur einstaklingum og þremur til vara, er hafa sérþekkingu á kynferðisbrotum. Einn ráðsmanna skal vera lögfræðingur, annar skal vera guðfræðingur og sá þriðji skal vera læknir, sálfræðingur eða hjúkrunarfræðingur, eða hafa sambærilega menntun. Varamenn hvers ráðsmanns skulu uppfylla sömu skilyrði. Ráðsmenn skipa einn úr sínum hópi til þess að vera formaður fagráðsins.

4. gr.

■ [Hlutverk fagráðs er eftirfarandi:

- a) að fylgja eftir að mál sem varða kynferðisbrot og upp koma innan kirkjunnar, fái viðhlítandi málsmeðferð samkvæmt landslögum og starfsreglum þessum;
- b) að heyra umkvartanir þolanda, leiðbeina þeim um málsmeðferð og sjá til þess að þeir fái stuðning eftir því sem við á hverju sinni;
- c) að vera biskupi og kirkjuyfirvöldum til ráðgjafar varðandi mál er tengjast kynferðisbrotum;
- d) að fjalla um einstök mál sem vísað er til þess af úrskurðarnefnd eða áfrýjunarnefnd og veita henni ráðgjöf um meðferð þeirra;
- e) að meta árangur starfsreglna og koma með tillögur til úrbóta ef með þarf;
- f) að stuðla að forvörnum og fræðslu um kynferðisbrot innan kirkjunnar í samvinnu við fræðslusvið Biskupsstofu.]¹⁾

1) Starfsrgl. 952/2010, 2. gr.

5. gr.

■[Fagráð getur leitað til utanaðkomandi aðila til að taka að sér hlutverk talsmanns þolenda í tilteknum málum. Talsmaður starfar í umboði og á ábyrgð fagráðs. Hlutverk talsmanns er að vera þeim sem telur sig þolanda kynferðisbrots til ráðgjafar og stuðnings. Talsmaður skal hafa reynslu af því að vinna með þolendum kynferðisbrota og hafa háskólamenntun sem nýtist við verkefnið.]¹⁾

1) Starfsrgl. 952/2010, 4. gr. Með 3. gr. starfsrgl. 952/2010 var 5. gr. starfsrgl. 955/2009 felld brott og 6.-11. gr. í þeim starfsrgl. urðu að 5.-10. gr.

6. gr.

■[Telji einstaklingur að hann hafi orðið fyrir kynferðisbroti, sbr. 1. gr., skal hann fá aðstoð og fyrirgreiðslu hjá fagráði. Fagráð aðstoðar hann við að kæra til lögreglu og/eða leggja mál fyrir úrskurðarnefnd, sbr. 12. gr. laga um stöðu, stjórn og starfshætti þjóðkirkjunnar nr. 78/1997, ef hann óskar. Fagráð aðstoðar hann við að finna aðra nauðsynlega aðstoð. Fagráð skal jafnframt upplýsa hann um þær starfsreglur þjóðkirkjunnar sem við geta átt.]¹⁾

1) Starfsrgl. 952/2010, 5. gr.

7. gr.

■Mæli lög ekki á annan veg er talsmanni, fagráðsmönnum og öðrum starfsmönnum þjóðkirkjunnar skylt að gæta þagmælsku um einstök mál sem kunna að verða rekin á grundvelli starfsreglna þessara.

□Um aðgang að upplýsingum um einstök mál skal farið að gildandi lögum á hverjum tíma.

8. gr.

■Kirkjuleg yfirvöld skulu sjá til þess að sálgæsla verði veitt meintum geranda, fjölskyldu hans og þeim, sem í kirkjulegu starfi hafa verið í mikilvægu samstarfi við hann. Æskilegt er að sálgæsla þessi sé veitt af presti í heimahéraði, innan sóknar eða prófastsdæmis.

9. gr.

■Kostnaður við starfrækslu fagráðs og talsmanna, svo og annar kostnaður sem hlýst af starfsreglum þessum, skal greiddur úr kirkjumálasjóði samkvæmt nánari ákvörðun kirkjuráðs.

■Kirkjuráð ákveður við gerð fjárhagsáætlunar fyrir kirkjumálasjóð hverju sinni, framlög til fræðslustarfs og forvarna.

10. gr.

■Starfsreglur þessar sem settar eru á grundvelli 59. gr. laga um stöðu, stjórn og starfshætti þjóðkirkjunnar nr. 78/1997 öðlast gildi 1. janúar 2010. [...] ¹⁾

1) Starfsrgl. 952/2010, 11. gr.